

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Shodu s prvopisem potvrzuje Jiří Skala.

před domem ve [REDAKCE], [REDAKCE] leží muž bez známek života, a ačkoliv si v průběhu telefonního hovoru nezjistila informace, které by jednoznačně svědčily pro závěr, že poškozený zemřel, a přesto rozhodla, že se na místo nevyšle výjezdová skupina zdravotnické záchranné služby, místo toho vyslala lékaře provádějícího prohlídku zemřelých, který se tam dostavil za jeden a půl hodiny, a v mezidobí se na místo dostavila jednotka Hasičského záchranného sboru [REDAKCE] která započala s okamžitou resuscitací do příjezdu Zdravotnické záchranné služby [REDAKCE] kraje v [REDAKCE] hodin, která pokračovala v oživování až do [REDAKCE] hodin, kdy na místě přítomná lékařka konstatovala smrt poškozeného [REDAKCE].

neboť skutek označený v žalobním návrhu není trestným činem.

Odůvodnění

1. Soud prvního stupně uznal svým shora uvedeným rozsudkem [REDAKCE] [REDAKCE] vinnou z přečinu neposkytnutí pomoci podle § 150 odst. 2 trestního zákoníku. Její jednání popsal tak,

že [REDAKCE] v 17.19 hodin jako [REDAKCE] tísňové linky 155 Zdravotnické záchranné služby [REDAKCE] kraje, se sídlem [REDAKCE], poté, co přijala oznámení od [REDAKCE] [REDAKCE] narozeného [REDAKCE], o skutečnosti, že na ulici před domem ve [REDAKCE], [REDAKCE] leží muž bez známek života, v rozporu se správným postupem vyplývajícím z jejího pracovního zařazení nezjistila informace, které by jednoznačně svědčily pro závěr, že poškozený zemřel, nepoložila oznamovateli potřebné otázky, ačkoli o správném postupu byla řádně vyškolená a již byla opakovaně zaměstnavatelem napomínána za jeho nedodržování, a rozhodla se považovat poškozeného [REDAKCE] [REDAKCE] narozeného [REDAKCE], za mrtvého, a dále v rozporu se svými povinnostmi nevyslala výjezdovou skupinu zdravotnické záchranné služby k poškozenému a rozhodla se nálezh poškozeného neoprávněně zaevidovat jako nálezh mrtvol, namísto správného označení „bezvědomí, nedýchá I“, v důsledku čehož výjezdovou skupinu nevyslal ani nikdo jiný, a místo toho vyslala lékaře provádějícího prohlídku zemřelých, který se na místo dostavil za jeden a půl hodiny, přičemž v mezidobí se na místo dostavila jednotka HZS [REDAKCE] která započala s okamžitou resuscitací do příjezdu Zdravotnické záchranné služby [REDAKCE] kraje, o jejíž příjezd bylo znovu požádáno, a ta pokračovala v oživování až do [REDAKCE] hodin, kdy byla na místě přítomnou lékařkou konstatována smrt poškozeného.

2. Okresní soud obžalované za právě uvedené jednání uložil trest odnětí svobody na šest měsíců, jehož výkon podmíněně odložil na zkušební dobu v trvání jednoho roku. Dále jí na čtyři roky uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu práce [REDAKCE] a [REDAKCE] [REDAKCE] zdravotnické záchranné služby.
3. V zákonné lhůtě se proti napadenému rozsudku odvolala [REDAKCE] [REDAKCE]. Nesouhlasila s žádným jeho výrokem. Opřela se o námitky, které soud druhého stupně rozebere v dalších částech tohoto svého rozhodnutí. S odkazem na ně navrhla, aby tento soud napadený rozsudek zrušil a aby ji zprostil obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu, to jest z toho důvodu, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.
4. Krajský soud v Plzni na podkladě právě uvedeného odvolání přezkoumal napadený rozsudek i řízení, jež mu předcházelo. To mu ukládá § 254 odst. 1 trestního řádu. Podle tohoto ustanovení musel brát v potaz uplatněné odvolací námitky a k případným dalším vadám mohl přihlížet jen tehdy, pokud měly vliv na správnost napadeného výroku. Dospěl k následujícím závěrům.
5. Obžalovaná ve svém odvolání nejprve uvedla, že okresní soud vydal v této věci už druhý rozsudek. To je pravda. Soud prvního stupně v dané věci poprvé rozhodl rozsudkem z 9. ledna 2024. Toto jeho rozhodnutí je na listech čísel 289 až 302 spisu. Obžalovaná současně zdůraznila, že nejen tento rozsudek, ale i na něj navazující rozsudek Krajského soudu v Plzni z 2. dubna 2024 sp. zn.

8 To 34/2024, zrušil Nejvyšší soud svým usnesením z 10. září 2024 sp. zn. 3 Tdo 695/2024. I to odpovídá skutečnosti. Svědčí o tom texty obou posledně zmíněných rozhodnutí, které jsou na listech čísel 361 až 367 a 393 až 400 spisu. Obžalovaná označila za podstatné, že Nejvyšší soud vyjádřil ve svém právě uvedeném usnesení právní názor k otázce zavinění. I to je pravda. Nejvyšší soud totiž ve svém rozhodnutí konstatoval, že v dané věci nelze za současného stavu dokazování uzavřít, že obviněná byla srozuměna s tím, že poškozený v době shora uvedeného telefonátu ještě žil a že tedy byla povinna k němu vyslat skupinu zdravotnické záchranné služby. Proto je třeba vidět, že od doby, kdy Nejvyšší soud tento svůj právní názor vyslovil, nebyly ve věci provedeny žádné důkazy, které se týkají otázky zavinění. Ta je přitom v dané věci zásadní. Shora uvedený přečin neposkytnutí pomoci je totiž trestný jen tehdy, když se ho pachatel dopustí úmyslně. Musí tedy jít alespoň o nepřímý úmysl. Ten spočívá v tom, že pachatel ví, že může porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem, a že je s tím pro případ, že tak učiní, srozuměn. Tuto záležitost zdejší soud vysvětlil už ve svém předchozím rozsudku. Učinil tak v odstavcích čísel 26 a 29 jeho odůvodnění. Proto na tyto části svého staršího rozsudku odkazuje. V tomto svém předchozím rozhodnutí dospěl stejně jako okresní soud v obou svých rozsudcích k závěru, že obžalovaná jednala v nepřímém úmyslu. Považuje ovšem za nadbytečné, aby rozebíral úvahy, které k tomu vedly jak jej, tak i okresní soud. Oba tyto soudy jsou totiž podle § 265s odst. 1 trestního řádu vázány právním názorem Nejvyššího soudu, podle něhož provedené důkazy tento závěr neodůvodňují.

6. Obžalovaná v odvolání namítla, že okresní soud nerespektoval právě uvedený názor Nejvyššího soudu. To je pravda. Proto se okresní soud nezabýval další záležitostí, kterou mu Nejvyšší soud uložil. Podle shora uvedeného usnesení Nejvyššího soudu měl zvážit, zda v situaci, že se po případném doplnění dokazování neprokáže, že obžalovaná jednala úmyslně, nepřichází v úvahu kvalifikovat její shora popsany skutek jako jiný trestný čin, který lze spáchat i z nedbalosti. Dovolací soud tu měl na mysli přečin usmrcení z nedbalosti. Toho se podle § 143 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku dopustí ten, kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající ze svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona. V daném případě by šlo o povinnosti obžalované coby telefonní zdravotnické záchranné služby. Těmito jejími povinnostmi se zdejší soud zabýval už ve svém předchozím rozsudku. V nyní přezkoumávaném rozhodnutí je popsal i okresní soud. Jde tedy o to, že [REDACTED] [REDACTED] v době telefonátu popsaného ve výroku napadeného rozsudku ještě žil a že zanedlouho zemřel, když ho zdravotníci resuscitovali. Tuto skutečnost dokládá řada důkazů. Zdejší soud na ně poukázal už ve svém předchozím rozsudku. Proto je nebude popisovat znovu. Pro jeho rozhodnutí je totiž důležité také to, že pachatel nese trestní odpovědnost za vzniklý následek jen tehdy, pokud jeho jednání tento následek zapříčinilo. Proto Nejvyšší soud ve svém shora zmíněném usnesení okresnímu soudu uložil, aby v případě, že dospěje k závěru, že obžalovaná nejednala úmyslně, věnoval pozornost i příčinné souvislosti mezi jejím případným nedbalostním jednáním a vzniklým následkem. Proto je třeba uvést následující skutečnosti.
7. Okresní soud v dané věci vyslechl MUDr. [REDACTED] [REDACTED]. To je znalec z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství. Vyjadřoval se i k tomu, zda se dá určit, jestli by [REDACTED] [REDACTED] přežil v případě, že by k němu obžalovaná vyslala v návaznosti na telefonát popsaný ve výroku napadeného rozsudku rychlou záchrannou službu. Jmenovaný znalec uvedl, že příčinou smrti [REDACTED] [REDACTED] byl tak rozsáhlý infarkt srdečního svalu, že se nedá jednoznačně říct, zda by mu včasná vysoce specializovaná odborná péče zajistila naději na přežití (viz listy čísel 125, 127 a obě strany listu čísla 286 spisu). Zdejší soud nemá důvodu o tomto znaleckém závěru pochybovat.
8. S ohledem na právě popsany závěr je třeba uvést, že se na každého hledí, jako by byl nevinný, dokud není pravomocně odsouzen. Stanoví tak § 2 odst. 2 trestního řádu. Stejně tak je nutno vidět, že orgány činné v trestním řízení musejí zjistit skutkový stav věci, o kterém neexistují důvodné pochybnosti. Ukládá jim to § 2 odst. 5 trestního řádu. Z právě zmíněných ustanovení tudíž plyne,

že se skutkové pochybnosti musejí vykládat ve prospěch obžalovaného. Je tedy třeba vyjít z toho, že [REDAKCE] [REDAKCE] mohl zemřít i v případě, že by k němu obžalovaná vyslala záchrannou službu v době, kdy tak byla povinna učinit. Mezi jejím jednáním a smrtí [REDAKCE] [REDAKCE] tudíž nemusí být příčinná souvislost. Proto nelze uzavřít, že se obžalovaná dopustila přechinu usmrcení nedbalostí ve smyslu shora citovaného § 143 odst. 1, odst. 2 trestního zákoníku.

9. Výše popsané skutečnosti dokládají, že okresní soud porušil ustanovení, která slouží k objasnění věci. Uvedený soud totiž nerespektoval právní názor dovolacího soudu, který byl pro něj závazný. Dále je zřejmé, že napadený rozsudek je vadný, protože se v něm okresní soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. V důsledku těchto dvou nedostatků došlo i k tomu, že výrok o vině obsažený v napadeném rozsudku porušuje ustanovení trestního zákona. V daném případě jde o § 150 odst. 1 trestního zákoníku, který popisuje, kdy se pachatel dopustí trestného činu neposkytnutí pomoci.
10. Na právě uvedené situace pamatuje § 258 odst. 1 písm. a), b), d) trestního řádu. Toto ustanovení soudu druhého stupně ukládá, aby napadený rozsudek zrušil. Proto tak zdejší soud učinil. Zároveň rozhodl znovu. Takový postup mu umožňuje § 259 odst. 3 trestního řádu. Při tom bral v potaz, že ke shora popsanému skutku došlo. O tom svědčí řada důkazů. Tím nejzákladnějším je zvuková nahrávka telefonátu mezi obžalovanou a svědkem [REDAKCE] [REDAKCE] který [REDAKCE] [REDAKCE] našel. Záznam tohoto hovoru je na digitálním disku připevněném k neoznačenému listu mezi listy čísel 161 a 162 spisu. Shora popsaný skutek se tedy sice stal, ale nelze jej kvalifikovat jako trestný čin. Proto zdejší soud [REDAKCE] [REDAKCE] zprostil obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu. Jak už citoval z jejího odvolání, podle tohoto ustanovení se obžalovaný zprošťuje, jestliže skutek označený v žalobním návrhu není trestným činem.
11. Zdejší soud považuje i přes právě uvedený závěr za potřebné reagovat ještě na jednu část odvolání. Obžalovaná v ní namítla, že okresní soud změnil popis skutku v porovnání se svým původním rozsudkem v její neprospěch. Učinila tak proto, že se proti tomuto rozhodnutí odvolala pouze ona a že jen ona podala dovolání k Nejvyššímu soudu. V takovém případě nemůže v celém řízení následujícím po prvním rozsudku okresního soudu dojít ke změně tohoto rozhodnutí v její neprospěch. Stanoví tak § 259 odst. 4, § 264 odst. 2 a 265s odst. 2 trestního řádu. Je tedy třeba uvést následující poznámky.
12. Okresní soud ve svém prvním rozsudku popsal jednání obžalované tak, jak to nyní zdejší soud citoval z obžaloby ve výroku tohoto svého nového rozhodnutí. Soud prvního stupně tehdy tento popis doplnil o jediný poznatek, a sice že obžalovaná jednala během telefonního hovoru s [REDAKCE] [REDAKCE] v rozporu se správným postupem vyplývajícím z jejího pracovního zařazení. V nyní přezkoumávaném rozsudku formulaci popisu skutku skutečně změnil. Učinil tak v následujících směrech. První změna spočívala v tom, že obžalovaná byla ve správném postupu řádně vyškolená a že ji zaměstnavatel opakovaně napomínal za to, že tento postup nedodržuje. Další změny provedl okresní soud v tom, že na rozdíl od svého původního rozsudku v popisu skutku uvedl, že se obžalovaná rozhodla považovat poškozeného za mrtvého a že se rozhodla zaevidovat jeho nález neoprávněně jako nález mrtvoly, namísto toho, aby jej označila jako nález člověka, který je v bezvědomí a nedýchá. Poslední změna spočívala v tom, že v důsledku jednání obžalované nevyslala výjezdovou skupinu nejen ona, ale ani nikdo jiný. To vše sice vypadá jako přísnější popis skutku, nicméně podstata daného případu zůstala stejná. Nijak se totiž nemění rozsah jednání, kterého se obžalovaná dopustila, ani jeho údajný následek. Úpravy popisu skutku obsažené v nyní přezkoumávaném rozsudku tudíž nezměnily původní rozhodnutí okresního soudu v její neprospěch. To je ostatně zřejmé i z toho, že tyto úpravy nemohou nic změnit na výše citovaném závazném právním názoru Nejvyššího soudu, podle něhož provedené důkazy neprokazují, že obžalovaná jednala v nepřímém úmyslu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný řádný opravný prostředek. Obžalovaná a nejvyšší státní zástupce proti němu mohou podat dovolání. Dovolání se podává u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti němuž směřuje. Rozhoduje o něm Nejvyšší soud.

Obžalovaná může dovolání podat pro nesprávnost výroku, který se jí bezprostředně dotýká. Může tak učinit pouze prostřednictvím obhájce. Pokud se tak nestane, její podání se za dovolání nepovažuje, byť by tak bylo označeno.

Nejvyšší státní zástupce může dovolání podat ve prospěch i v neprospěch obžalované, a to pro nesprávnost kteréhokoli výroku. Může tak učinit na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce i bez takového návrhu. V dovolání je povinen uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obžalované.

Dovolatel musí v dovolání vedle obecných náležitostí podání popsaných v § 59 odst. 3 trestního řádu uvést, proti kterému rozhodnutí se dovolává, který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů napadá, i čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu, jak má dovolací soud rozhodnout, a to s odkazem na ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) trestního řádu, o něž se dovolání opírá.

Rozsah, v němž se rozhodnutí dovoláním napadá, a důvody dovolání, se smějí měnit jen po dobu, po kterou běží lhůta, v níž lze dovolání podat.

V Plzni 12. června 2025

JUDr. Pravoslav Polák v. r.
předseda senátu

Vypracoval: Marcel Žán v. r.